

زمان بهادادن به قضاوت حرفه‌ای فرارسیده

جدیدترین پیش‌نویس پیشنهادی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) با عنوان «اصلاحات پیشنهادی در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای به منظور ارتقای نقش و نگرش موردانتظار از حسابداران حرفه‌ای»، سرانجام بحثی است که در سالهای گذشته در زمینه **تردید حرفه‌ای** مطرح شده است و این‌که آیا مفهوم مبنای آن، باید فراتر از مضمون حسابرسی و اطمینان بخشی، به کل حرفه حسابداری گسترش داده شود. هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران به این نتیجه رسید که نیازی به گسترش این مفهوم نیست و پیش‌نویس پیشنهادی، مفهوم جدیدی برابر با **ذهن پرسشگر** را مطرح می‌کند که برای همه حسابداران حرفه‌ای کاربردپذیر است. این مقاله، در پاسخ به هیئت، به چند چالش در این رویکرد می‌پردازد.

در این چالشها این نکته مطرح است که برای کاربردپذیر ساختن مفهوم **تردید حرفه‌ای** در چارچوب حسابداری، باید سنجهای تهیه شود که بتوان آن را آموخت، اندازه گرفت، و بر آن نظارت کرد. اما هیچ آزمون انجام‌پذیری برای ذهن پرسشگر وجود ندارد.

خبر خوب این است که برای توصیف نگرش حسابداران حرفه‌ای، نیاز به یک مفهوم تازه نیست. به نظر می‌رسد هم‌اکنون یک مفهوم وجود دارد که بخش درخور توجهی از آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای را تشکیل می‌دهد. این مفهوم، **قضاوت حرفه‌ای** است.

فزاینده در رویکرد، ممکن است از کیفیت آنچه درک می‌کنیم بکاهد.

نمونه برای اقدام: آموزش فنون مشاهده.

۲- به چه کسی و چه چیزی اعتماد می‌کنیم

دانستن این‌که به چه کسی و چه چیزی اعتماد کنیم، برای کیفیت قضاوت حرفه‌ای ضروریست. و این عامل هرچه بیشتر از اینترنت استفاده می‌کنیم، شامل رسانه‌های اجتماعی، فراگیرتر می‌شود. نمونه‌هایی از اهمیت اعتماد، در قضاوت‌کردن در کیفیت داده‌های ارائه‌شده برای یک طرح مالی یا شایستگی حرفه‌ای یکی از اعضای گروه دیده می‌شود.

نمونه برای اقدام: افزایش کیفیت اعضای گروه به‌وسیله استفاده از قضاوت به‌طور مشخص به‌عنوان مبنایی برای استخدام، ارزیابی و ارتقا.

۳- آنچه در این باره می‌دانیم

تجربه مالی غنی، منبعی شگرف از ارزش است؛ اما حتی در ترکیب با دانش هم به‌عنوان مبنای قضاوت حرفه‌ای کافی نیست، که مستلزم در نظر گرفتن هردوی آنها در بررسی و تصمیم‌گیری است. کیفیت این قضاوت به‌گونه‌ای خواهد بود که در آن، تجربه و دانش مربوط در یک موقعیت در نظر گرفته شده، گرد هم آورده می‌شوند؛ مانند یک مشکل در مدیریت وجه نقد یا تفسیر مغایرت‌های بودجه‌ای.

نمونه برای اقدام: افزایش دانش از طریق تجربه‌کاری و وظیفه‌ای رابه‌عهده‌گرفتن و/یا استفاده از مربی و مرشد.

۴- در این مورد چه احساسی داریم

قضاوت حرفه‌ای خوب بدین معنی است که شخص حرفه‌ای می‌تواند بی‌طرف باشد. اما این ممکن نمی‌شود، مگر وقتی که او نسبت به گرایش‌های خود آگاه باشد؛ شامل توازن بین ریسک‌گریزی فردی و ابهام تجاری.

نمونه برای اقدام: آگاهی بیشتر نسبت به جانبداری‌های فردی مانند پشتیبانی‌کردن^۳، نمایندگی^۴ و پذیرش یا تحمل ریسک^۵.

۵- چگونه انتخاب می‌کنیم

ترکیب تجربه، دانش و کیفیت‌های فردی به‌همان اندازه که در مدیریت مالی روزانه به انتخابها شکل می‌دهد، به‌همان اندازه در حوزه‌های بحث‌برانگیز مانند حسابداری سرقفلی یا انتخاب قیمت‌های انتقالی نیز چنین می‌کند. حسابداری حرفه‌ای باید اطمینان

قضاوت حرفه‌ای در بند الف ۱، ۱۲۰، ۵ (120.5.A1) آیین برابر با «کاربرد آموزش، دانش حرفه‌ای، مهارت و تجربه مربوط و متناسب با واقعیتهای و شرایط، شامل ماهیت و دامنه فعالیت‌های حرفه‌ای خاص، و منافع و روابط وابسته» تعریف شده است.

اگرچه، این یک توصیف است، نه تعریف. همچنین، این عبارت هیچکدام از کیفیت‌های شخصی^۲ را، بر مبنای به‌کارگیری روانشناسی و اقتصاد رفتاری که بخش مهمی از توجه هیئت در این مشورتخواهی به آن اختصاص داشته است، دربر نمی‌گیرد. با در نظر گرفتن نقش مهم قضاوت حرفه‌ای، نه تنها در اخلاق حرفه‌ای، بلکه در همه جنبه‌های حسابداری، این غفلت مشکل ساز است. همچنین نبود چارچوبی که حرفه را در آموزش، اندازه‌گیری و نظارت بر قضاوت حرفه‌ای توانمند سازد، و آن را در جای خود، یعنی در مرکز عملیات حسابداری حرفه‌ای قرار دهد نیز مسئله‌ساز خواهد بود. پذیرفتنی است که بدون یک چارچوب اندازه‌گیری، آموزش در زمینه قضاوت حرفه‌ای تا حد دستیابی به شایستگی و در آموزش‌های پس از آن، پاره‌پاره و غیرنظام‌مند خواهد بود.

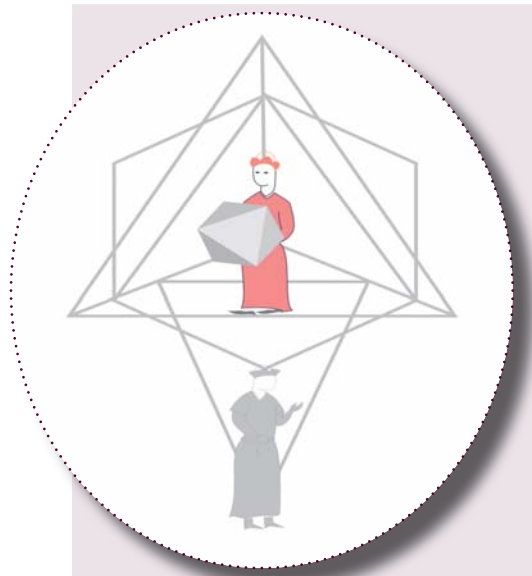
نقطه شروع برای قضاوت حرفه‌ای، یک تعریف است. بر اساس استفاده گسترده‌تر از قضاوت در مدیریت، این تعریف ممکن است این چنین باشد: «ترکیبی از شایستگی‌های فردی، دانش و تجربه مرتبط با استانداردهای حرفه‌ای، برای شکل دادن به عقیده و گرفتن تصمیم.» با علم به حساسیت نسبت به دور شدن از توصیف کنونی، که با متغیرهای تعریفی موجود سازگار است، مانند آنچه در مفاهیم استاندارد بین‌المللی تریبیت اطمینان بخشی ۳۰۰۰ (ISAE 3000) و استاندارد کانادایی تریبیت بررسی اجمالی ۲۰۰۰ (CSRE 2000) آمده، واژه «کیفیت‌های شخصی» می‌تواند به متن کنونی آیین افزوده شود.

تعریف هرچه که باشد، قضاوت را می‌توان به‌وسیله منظور کردن ۶ عاملی که در ادامه بیان می‌شود، ارزیابی کرد. همراه با هر عامل، یک نمونه در شرایط واقعی ارائه شده است.

۱- آنچه درک می‌کنیم

در هر فعالیت حرفه‌ای، کیفیت آنچه در مطالب مکتوب و در نشست‌ها درک می‌شود، اولین قدم مهم برای شکل دادن به قضاوت حرفه‌ای است.

درک کردن، به‌ضرورت، با مقام بالاتر داشتن و دانش داشتن بهبود نمی‌یابد- هرگونه ناشکیبایی، خودسری یا سختگیری

به نظر می‌رسد هم‌اکنون یک مفهوم وجود دارد که بخش درخور توجهی از آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای را تشکیل می‌دهد این مفهوم قضاوت حرفه‌ای است

برای عملیاتی کردن چارچوبی برای قضاوت حرفه‌ای، به رهنمود و یادداشتهای حرفه‌ای نیاز داریم. آموزش (و در زمان نیاز، بازآموزی) به‌وسیله موسسه‌ها و حرفه، باید قضاوت حرفه‌ای را بر مبنای تعریف توافق شده و چارچوبی روشن دربرگیرد.

به‌طور خلاصه، یک چارچوب روشن برای تعریف و اندازه‌گیری قضاوت حرفه‌ای، میزان اعتماد به حسابداران حرفه‌ای را افزایش می‌دهد. این چارچوب همچنین ادعای کسانی را رد می‌کند که باور دارند تنها راه پیش‌رو، افزایش قوانین و مقررات است. برای آینده، این چارچوب با تغییرات ناگزیر در حرفه که در نتیجه استفاده از هوش مصنوعی ایجاد می‌شوند، همراه می‌شود. به‌نظر می‌رسد اینها دلایل خوبی برای در نظر گرفتن یک چارچوب پذیرفته‌شده جهانی برای تعریف و اندازه‌گیری قضاوت حرفه‌ای است.

پانوشتها:

- 1- Inquiring Mind
- 2- Personal Qualities
- 3- Anchoring
- 4- Representativeness
- 5- Risk Appetite or Tolerance

منبع:

Professor Sir Andrew Likierman, **Time to Reinforce Professional Judgment**, IFAC.org, 2019

پیدا کند که انتخابها به‌طور مناسب در چارچوب هستند؛ شامل تصمیم درباره زمان‌بندی مدیریت ریسک همراه با درک آن. نمونه برای اقدام: توسعه برنامه‌های هوش مصنوعی برای گزینه‌های تکرارای روزمره.

۶- چگونه آن را به‌انجام می‌رسانیم

کارشناس حرفه‌ای که اظهار نظر می‌کند یا پیشنهادی مبنی بر یک تصمیم ارائه می‌کند، باید درباره جنبه‌های زیادی از تبدیل یک طرح به واقعیت تجربه داشته باشد. بنابراین، وی باید از مسائل اجرا آگاه باشد، دوباره شامل مدیریت ریسک، به‌عنوان نمونه در فرصتهای مربوط به یک پروژه فناوری اطلاعات که به‌موقع کامل شده است.

نمونه برای اقدام: صریح‌بودن در مصالحه در انجام کار بین سرعت و هزینه.

تمرکز بر قضاوت حرفه‌ای، جهت‌گیری مثبت هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در پذیرش نیاز به آگاهی از جانبداری را دربر می‌گیرد، و همانطور که مشخص است، این چارچوب حسابدار را تشویق می‌کند تا جانبداریهای خود را بشناسد. با رجوع دوباره به تمایل هیئت برای منظور کردن یک «ذهن پرسشگر»، این خواسته از طریق چارچوب بالا الزام می‌شود؛ به‌ویژه عوامل ۱، ۲، ۴ و ۵. یادشده استفاده از این چارچوب برای شناخت اجزای قضاوت حرفه‌ای، دستیابی به آنچه «ذهن پرسشگر» در جستجوی آن است را ممکن می‌سازد؛ اما با روشی قدرتمندتر.